

TÜTÜN KULLANIMININ RİSKLERİ YENİ KORONAVİRÜS HASTALIğI (COVID-19) KÜRESEL SALGININDA DA KARŞIMIZA ÇIKTI !

TÜTÜN KULLANMAYI BIRAKIN !

TÜTÜN DUMANINA MARUZ KALMAYIN, HİÇ KİMSENİN MARUZ KALMASINA NEDEN OLMAYIN!

YENİ KORONAVİRÜS (COVID-19) HASTALIğI NEDENİYLE MEYDANA GELEBİLECEK SORUNLARI AğIRLAŞTIRMAYIN !

“Tütünsüz hayat, sağlıklı hayat!”

15.3.2020

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) pandemi olarak ilan edilmiştir.¹ Pandemi² en yalın anlatımla, bütün dünyayı tehdit altına alan durumu işaret eder.

Çin’in Wuhan kentinde başlayan³ ve dünyaya yayılan COVID-19 pandemisiyle güçlü mücadele için bütünlüklü, önleyici, tedavi edici ve rehabilite edici sağlık hizmetlerinin sağlık sisteminin her basamağında kesintisiz sürdürülmesi gerekir. Bu çalışmalar kapsamında durumu etkileyen ve ağırlaştıran faktörlerin tanımlanmasının kontrol ve önleme çalışmalarında önemi bulunmaktadır.

Bu doküman kapsamında durumun tütün kontrolü açısından önemine vurgu yapılmıştır.

Tütün kullanımının COVID-19 salgınının ağırlaştırıcı faktörleri arasında olduğu saptanmıştır. Tütün kullanan hastalar, tütün kullanmayan hastalara göre hastalığı daha ağır bir tablo ile geçirmektedirler. Bu durum aslında öngörülebilir bir durum olmakla birlikte, bilimsel verilerle desteklenmiş olması konunun özel bir gündemle kamuoyuna aktarılma sorumluluğunu doğurmuştur:

¹ [Internet] <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/events-as-they-happen> Erişim:14.3.2020.

² [Internet] <https://www.theverge.com/2020/3/11/21156325/coronavirus-pandemic-who-declares-covid-19-outbreak-global-h1n1> Erişim:14.3.2020.

³ [Internet] https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/situation-reports/20200121-sitrep-1-2019-ncov.pdf?sfvrsn=20a99c10_4 Erişim:14.3.2020.

- ✓ Yeni Koronavirüs Hastalığının (COVID-19) ciddiyetinin tütün kullanımı ile ilişkili olabileceği belirtilmektedir.⁴ Bu konuda destekleyici bilimsel görüşler mevcuttur.⁵
- ✓ Çin deneyimine ilişkin veriler; zatürre ile ilişkili COVID-19 tanısı almış ve sigara içme öyküsü olan hastaların ölüm hızının 14 kat fazla olduğuna vurgu yapmaktadır.⁶

Bu bilgiler ışığında halen sigara içenlerin/tütün kullananların bu açıdan da risklerinin arttığını vurgulanmalıdır. Bununla birlikte, konu ile ilgili sürecin tütün kullanımı açısından da ayrıntılı ve sürekli olarak incelenmesi bilimsel birikime katkı sağlaması ve geleceğe ışık tutması açılarından önem taşımaktadır.

Tütün dumanı, solunum yollarının kendi savunma sistemini (solunum yolu salgılarını ve yapışan virüsleri sürekli ağza-buruna doğru taşıyıp dışarı atan mukosilyer temizlik) felç etmekte/yavaşlatmaktadır.^{7,8,9} Bu durumda virüslerin ve havadaki kirin akciğere geçişi kolaylaşmaktadır. Ayrıca bu etki, sadece sigarayı aktif içenlerde değil, tütün dumanına maruz kalanlarda da oluşmaktadır. Dolayısıyla, sigarayı/tütünü bırakmanın tam zamanıdır. Bu sayede aktif içiciliğin önlenmesinin yanı sıra tütün kullananların başkalarını tütün dumanına maruz bırakmaması da sağlanabilecektir.

Sonuç olarak; Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) deneyimi ile tütün kullanımının yarattığı sayısız sorunlara ne yazık ki bir yenisi daha eklenmiştir. Bu deneyim bütün tütün ürünleri için dikkate alınmalıdır. Çünkü, akciğerlerde herhangi bir enfeksiyon olduğunda sigara ya da dumanı içe çekilen nargile gibi herhangi bir tütün ürünü meydana gelecek komplikasyonları artırır, riskleri çoğaltır. Bu noktada nargile kullanımının bulaşıcı hastalıkların yayılmasındaki riskini de unutmamak gerekir.¹⁰ Nargile kafeler ortak kullanım alanları olup Yeni Koronavirüs (COVID-19) hastalığının bulaş için riskli mekanlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Ülkemizde sigaranın yanı sıra kullanılan nargile, e-sigara, vb. tütün ürünlerinin önlenmesinde bu dönemde bu bakış açısının da kazanılması önemlidir. Kapalı mekanlarda ihlallerin tamamen (%100) önlenmesi, bulaş riski olan bütün mekanlarla ilgili düzenlemelerin hassasiyetle ve birey ve toplumun tamamının sağlığının korunması amacıyla yapılması her zaman olduğu gibi hatırlatmak istediğimiz önemli ve önleyici kamusal sorumluluklar arasındadır.

⁴ Cai H. Sex difference and smoking predisposition in patients with COVID-19. [Internet] [https://www.thelancet.com/journals/lanres/article/PIIS2213-2600\(20\)30117-X/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lanres/article/PIIS2213-2600(20)30117-X/fulltext) Erişim:14.3.2020.

⁵ Zhang JJ, Dong X, Cao Y, et al. Clinical characteristics of 140 patients infected with SARS-CoV-2 in Wuhan, China. Allergy. 2020.

⁶ Glantz SA. Reduce your risk of serious lung disease caused by corona virus by quitting smoking and vaping [Internet] <https://tobacco.ucsf.edu/reduce-your-risk-serious-lung-disease-caused-corona-virus-quitting-smoking-and-vaping> Erişim:14.3.2020.

⁷ Hee J, Guillerm R. Discussion on smoke and mucociliary transport. European Journal of Respiratory diseases. Supplement, 01 Jan 1985; 139:86-88.

⁸ Baby MK, Muthu PK, Johnson P, Kannan S. Effect of cigarette smoking on nasal mucociliary clearance: A comparative analysis using saccharin test. Lung India 2014;31(1):39-42.

⁹ Yanyan Liu, Y, Peter Di. Effects of second hand smoke on airway secretion and mucociliary clearance. *Front Physiol* 2012;3:342.

¹⁰ [Internet] https://www.who.int/tobacco/global_interaction/tobreg/Waterpipe%20recommendation_Final.pdf Erişim:14.3.2020.

Küresel düzeyde yaşanan Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) deneyimi tam da bu nedenle tütünden uzak durmayı gerektirdiğini bizlere bir kez daha hatırlatmıştır.

Bu vesileyle bir kez de bu bakış açısıyla paylaşıyoruz...

TÜTÜN KULLANMAYI BIRAKIN !

TÜTÜN DUMANINA MARUZ KALMAYIN, HİÇ KİMSENİN MARUZ KALMASINA NEDEN OLMAYIN!

**YENİ KORONAVİRÜS (COVID-19) HASTALIĞI NEDENİYLE MEYDANA GELEBİLECEK SORUNLARI
AĞIRLAŞTIRMAYIN !**

“Tütünsüz hayat, sağlıklı hayat!”

Saygılarımızla,

Halk Sağlığı Uzmanları Derneği Tütün ile Mücadele Çalışma Grubu